

TELEGRAFUL ROMANU.

№ 2. ANULU XVII.

Telegrafulu este de doue ori pe septemana: joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre expeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumtate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumtate de anu 4 fl. v. a. Pentru princip, si lieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 5/17 Ianuaru 1869.

Protocolulu congresuale cu Statutu organicu si acluse a esitu de subtipariu si dupa vre o câteva dile se va espeda p. t. prenumeranti. Pentru acei ce nu s'au prenumeratu si dorescu a avé mentiunatu protocolu cu tóte cele ce se tienu de densulu, se vinde in tipografi a archidiecezana pre langa pretiulu de 1 fl. 50 cr. v. a.

Directiunea tipografiei Archidiecezane.

Detoria nóstra.

102

Feliurimea cea mare a impregiurárilor, intre cari omulu are sa proceda pre cararea vietiei, i causéza de multe ori greutatea de a alege aceea ce e mai nimeritu pentru sine. Suntu impregiurári cari atingu mai tare cordele animei; atunci placerea lu trage pre omu in partea aceea, carea i starnesce placerea; se intempla inse si contrariulu, si atunci uresce si fuge de lucrulu acelu, care i a causatu vre o amaraciune. Numai deca mintea séu ratiunea invinge asaltulu celu dintaiu alu animei, si póte omulu chiarifica starea in care se afla. Numai asiá elu judeca deca placerea spre carea e atrasu e seducatoriá séu deca amarulu e o medicina, dupa carea va se i cada dulcéti'a cu atátu mai bine.

Acest'a se intempla si cu corporatiuni mai mari, cu popóre chiaru, si de aceea se cere si la procederile lor, in ori ce afacere, a pune mintea séu ratiunea intereselor lor, cá sa fia regulatoriulu, carele sa nu lasé nici decum sa se faca abateri dela calea „fericitiloru“. (Medium tenuere beati.)

Se ceru mari ostenele la o asemenea procedere, inse ele evita periculi, cari altmintrea potu surprinde si cari arunca si pre individi si pre popóre din culmea unei intipuite fericiiri in prapasti'a unei reale nefericiiri.

O armata in tempu de resbelu de si e provédiuta cu arme de totu felulu, de si are cunoscenti'a terenulu pre carele se misca, trebuie sa aiba anteposturile sele, trebuie sa aiba vedetele sele, patróle, avantgard'a sea, ariergard'a sea, mijlóce, pentrucá sa nu fia surprinsa nici de o parte; cáci deca o surprinde inamiculu, este espusa a nu puté face intrebuintiare de armele sele, ba de a se vatamá de ele, de a fi incurcata si calcata de ai sei chiaru.

De done dieci de ani ne aflámu si noi in stare de resbelu politicu. Ne luptámu pentru de a ocupá o pusetiune intre natiuni, de unde sa cooperámu si noi la prosperarea generale; inse impregiurárele acestei lupte, trebuie sa recunóscemu, cându din vin'a trecutului, cându din a nóstra, ne au surprinsu si puterile ni sau mistuitu, fára de a obtiené rezultate de cari amu fi doritu.

Dupa cum vedemu ca se desvólta lucrurile, greutátile spre cari mergemu se inmultiescu. Cáci deca considerámu si siutiatiunea din laintrulu statulu in care traimu, si din afara, a pártiei de lume in carea se afla statulu nostru, vedemu numai complicatiuni, a cároru deslegare nu se va face, fára de a atinge si interesele nóstre.

Stándu acest'a óre recunóscemu noi bine terenulu nostru? Avemu aci totu felulu de posturi de avant si ariergard'a intereselor nóstre natiunali?

Sa cautámu mai anteu asupra siutiatiunei esterne si eata, ca o unda cu valuri infricosiate se pune in miscare din tóte pártile. Natiunile séu rasele din Europa, pare ca voru sa plece si sa si caute tiermuri noue, oprinduse numai acolo, unde

voru da de stánci neclatite, cimentate (intarite) de cimentulu principiiloru lamurite, dara totu deodata si corespundetiorie spiritulu tempulu. Puterea celoru vechi, sa cautámu spre Itali'a si Germani'a, e dejá macinata, si numai are puterea resistintiei, ci e numai jucaria ideiloru celoru nóue, cari au casti gatulu pentru sine viitoriulu.

Pentrucá und'a ce amenintia a se apropiá si de noi sa nu ne afle nepregatiti, va fi bine sa nu cugetámu numai la trecutulu, sa nu cautámu numai la reparaturi de invecituri, ci sa staruimu noi si sa sfatuimu, sa rugámu si pre acei ce au o sórte cu noi sa parasésca inveciturile, cá dinpreuna s zidimu si impreuna sa fimu scutiti.

Principiulu celu nou, pre carele se baséza astadi esistinti'a staturiloru este recunóscerea perfecta a drepturiloru egali natiunali. Aceste escludu ori ce suprematia, ori ce hegemonia, ori ce privilegiu. Cine nu crede, faca numai o scurta reasumare de cele petrecute in monarchi'a nóstra numai dela patent'a din 31 Decembre 1851 incóce si indata se va convinge de acestu adeveru.

A chiamá deca atentiunea fiacáru a supra puterei, precum si a folosulu acestui principiu este o datoria. Datori'a acést'a inse ni se vine noua cu atátu mai multu, cu cátu ea implica in specialu si esistinti'a nóstra.

Acest'a aru fi avantgard'a nóstra in miscarea nóstra pre câmpulu politicu.

In decursulu celoru doi ani din urma amu avut a oca sarcina grea de a urmá pre campulu politicu in o campani'a, carea au atinsu fórté de aprópe interesele nóstre cele mai vitali. Nu ne amu precipitatu noi, nu amu disu nici altor'a a se precipitá fára de nici o precurtare, orbisii, in lupta. Deca nu amu vrutu si nu amu potutu stá indiferenti fundu impinsi de schimbárele sistemelor din imperiulu nostru. Amu trebuitu sa avemu vedetele si anteposturile nóstre, cá evenimentele nici sa ne surprinda, nici sa tréca preste noi. Aru trebui póte sa ceremu socotéla, deca aceste s'au facutu datori'a. Acei ce au avutu acést'a grea misiune, cum si acei pentru cari au fostu acést'a misiune sciu pré bine, státu dupa colónele acestei foi, cátu si dupa cele ale altor'a, de socotéla din intrebare. Si ei si noi si au avutu ariergard'a in dechiararea reprezentantiloru nostri natiunali dela diet'a din Clusiu din 1865.

Este campani'a terminata? Nu, eáci pre câmpulu politicu se termina o campania, o lupta, numai, cându unu poporu nu mai este, séu cându elu in susu se lapoda de esistinti'a sea.

Deci fiindu ca sortile de viati'a nóstra natiunale suntu in joculu miscáriloru politice de astadi, cari acum suntu mai fára crutiare cá ori cându altadata, sa nu le lasámu din vedere nici decum. Sa cercámu neincetatu a le cástigá respectulu cuvenitu.

Acés'a este cea dintaiu si de pre urma de detoria a nóstra.

Deca o vomu implini, in lini'a prima o vomu implini pentru noi; deca vomu fi nepasatori cátra dens'a ne amu facutu schlavii intereselor straine. Sapienti sat.

Eveneminte politice.

O scire de totu momentuosa aduse „Morgen post“. Ea anunciá ca dela ambasadorele austro-ungurescu din Berlinu a venitulu unu telegramu confidentiale dlui de Beust. Acestu telegramu spunéca ca cancelariulu federatiunei nemtesci de nordu d'oresce delaturarea comitelui de Beust din postulu de cancelariu imperiale, cáci altu felu Austri'a are sa se astepte la urmári grele. — Dupa telegramu

mai dincóce, se dice, ca scira acést'a e luata din ventu. Pres'a adicta contelui de Beust inse afla de lipsa a scrie articuli intregi in contr'a intrigáriloru prussiene, cari dupa cum dice, vreau sa descrediteze in tóta form'a pre Austri'a in afara. Telegramulu de mai susu, si deca nu e adeveratu dara arata siutiatiunea cea incordata intre Prussi'a si Austri'a.

Press'a din Austri'a temenduse de o apropiare a cabinetulu francesu de celu prussianu si de o eventuale aliantie intre Franci'a Prussi'a si Rusi'a, inculpa pre Franci'a si cáte odata insulta grosolanu pre Napoleonu III, ca nu este mai resolutu in spriginirea Austriei, cá sa o aiba de ajutoriu, cându va fi cá (Franci'a) sa se posteze la Renu. Deca tocmai pentru ca din partea austro-ungara s'au asiguratulu pré demulte ori, ca lini'a mainiana nu o intereseza multu, deca Prussi'a va trece preste dens'a: póte sa urmeze si din partea Franciei o recola si ne interesu. Atunci pre langa o „rectificatiune la Renu“ dupa cum se scrie, Franci'a va inchide unu ochiu si Prussi'a va trece in sudulu Germaniei.

Succede Prussiei sa traga pre Franci'a in partea ei, séu sa o oblige numai la o neutralitate prin o „rectificare la Renu“, atunci politic'a esterna a comitelui de Beust aru fi izolata si mai remane de a nu puté invinge nici diferentiile din laintru si eatalu ca e imposibile.

Nu e mirare deca, deca si in „ventu“ esista combinatiuni, cari dorescu departarea contelui de Beust dela postulu de cancelariu imperiale. —

Conferintiile in causa greco-turcesca, s'a apucatu de lucru dupa o pauza de vre o câteva dile. Diariile se grabescu a respandi in tóte pártile cele mai bune sperantie de pace, inse printre scirile cele multe se mesteca si aceea: ca deca Greci'a va remané pre langa pretensiunile sele de pána acum, conferinti'a se va amaná pre tempu nedeterminatu, iera Greci'a si Turci'a voru fi lasate lorusi séu pre romanescé, sa faca ce voru face. Asiá dara cu tóte ca conferinti'a este in viatia, nu ne va surprinde deca audimu ca, fiacare-si din aste done staturi invrasbite, dupa puterile sele, arméza si se pregatescu de evenimentele cele mai serióse. —

Comitetulu centrale alu „confederatiunei orientulu“, spune „Osten“, la care participa membrii insemnati de ai democratiei francesce si italiene, iera-si da semne de viatia. Elu va publicá in curendu unu manifestu si o epistola deschisa cátra sultanulu. In ambe documentele va fi desvóltatu programulu confederatiunei, dupa care Romani'a sa se aróndeze (leg alább is a Tiszai'g adeca: celu putienu pána la Tisz'a dice, ironice „Hazánk“), Bulgari'a cu Traci'a si Macedoni'a, Serbi'a, Bosni'a, Erzegovin'a si Muntenegru, Greci'a cu insulele Archipelagului Tesali'a si Epirulu sa se constitué cá regate, cari se faca o legatura internatiunale cu regimulu sultanulu, carele sa tréca in Asi'a. Deca cestu din urma nu se va invoí, sa-lu alunge si atunci sa nu mai fia vorba de legatura cu Turcii. — Se dice ca si ministrulu Andrassy a cercatu a se pune in comunicatiune cu comitetulu confederatiunei.

Telegrame.

Constantinopole in 9 Ianuaru. Hobart pasi'a insciintiéza pre regimuluseu, ca insurgentii transportati pre nái turcesci au desbarcatu intr'o distantia de trei miluri dela orasiulu Syr'a si ca acci'a fura desarmati, cá sa nu póta aduce poporatiunea in neliniscire.

Cairo in 9 Ianuaru. Pre insula Reunion sau intemplatulu nelinisciri; trupele au puscatu asupra poporului; 80 de persóne fura parte omoriti parte raniti. — Ordinea sau restituito.

